

„Nincs még egy népfaj a föld kerekén, mely a saját emberségéből annyira tudná vinni, mint a magyar”

BESZÉLGÉTES MR. KENYON-NAL, STOCKHOLM KÖZSÉG JEGYZŐJÉVEL —

Az „Esterházy Observer” minden este legváltozatosabb és bennünket ezuttal leginkább érdeklő rovatának, a „Stockholm News”-nak is szerkesztője egyúttal, az angol származású Mr. Charles Kenyon, és így tud egyet mást a régi időről. Stockholmra ugyan alig 12 éve költözött, de sok magyar őstelepést ismer még abból az időből, amikor a Whitewoodon gazdálkodott a régi világban és megindult a magyarok Stockholmi felé való vándorlása, rendszerint Kaposvár irányába.

Még most, huszonöt-harminc esztendő elmúltával is csodálattal tölti el — mondja Mr. Kenyon — amikor a magyarok bejöttelére gondolok. Abban az időben már megvolt ugyan Kaposvár, ahol annyi volt az erdő s oly messze esett a vasutól, hogy nekünk angoloknak eszünk ágában se lett volna ott megtelepedni. Első gondolatra szinte megrémültünk, mikor hallottuk, hogy még Kaposváron és Esterházyon, tehát a világ akkori végén is, a mai Stockholm vidékén telepednek le a nincstelen újkandás magyarok. Mert hiányzik el, a mai Stockholm vidékén akkoriban még a rosszabb híre volt az újkandásos farmerek között. Ugyan mit fognak a zón a dímbes-dombos, köves, bozotos, vadviszes Szibériában csinálni ezek a nincstelenek? Mert abban az időben

— MINTHA MA IS LATNÁM —

Ugy emlékszem, mintha ma látnám, — folytatja Mr. Kenyon, — a mint nemhogy gyalogosan, de sokszor meztlenül indulnak el a Whitewoodról észak felé vezető rossz utakon, legtöbbször nagy családdal és néhány szegényes batyúval. És ezek az első települők 20—30 mérföldnyire is gyalogoltak egy-egy homestead-ért, hogy egy kis földkunyóban meg húzódván fölvegyék a küzdelmet a nyomorúsággal, kanadai télel és a maguk kezdetleges gazdasági berendezésével megpróbálják kiderázkálni a megélhetést.

Azok a magyarok megoldozták a falat kenyérért. Nem tulok egyáltalán, mikor megemlétem, hogy mi régi whitewoodi angol farmerek inkább a távol lakó magyaroktól vettük e-gész télelre való tűzifánkat, minthogy magunk vágunk volna a közelben. Ugy gondoltuk ugyanis, hogy, aki egy jól felrakott szekér fát harminc mérföldre is képes két lassu ökörel beszéltani egy dollárt huszonöt centért, az nagyon is rászorul minden egyes centre s megérdemli a pártfogást. És higye el mi sem fizettünk rá, hiszen ennél olcsóbban mi is alig tudjuk kivágni a fát a saját földünkön!

Hogyan csapták be az első magyarokat?

Mi angol farmerek, igenis örömmel láttuk az ilyen népet, mint a magyar, mert jól tudjuk, hogy a magyarok művelés alá tudják majd venni a vad nyugat legelhagyottabb zugait is, mire mi angolok nem vállalkoznánk. Sajnos azonban sokan a kadtak közülünk olyanok is, akik a kedvező alkalmat rosszra használván, az ország nyelvét, s a viszonyokat nem ismerő újkandás magyarokat csunyan kihasználják. Különösen el kell ítélnünk azokat a gépügynököket, akik egyszerű Note helyett Chat-tel Mortgage-t írtak alá az angolul olvasni nem tudó magyarokkal s majd, midőn az a szegény ember az első ősszel nem tudta kiegyenlíteni tartozását, még a falat kenyeret is elvették tőle a ki nem fizetett géppel együtt.

Jól emlékszem egy ilyen esetre még ma is — folytatja tovább Mr. Kenyon. Körülbelül 25 esztendője történt, hogy egy környékbeli újkandás magyar nem tudta kifizetni az eskjét s így visszatért a gépügynököknek. Ez azonban nem elegendett meg az el, hanem az árát követelte. Szegény ember hiába magyarázta, hogy elvagyott a termése s még abból is alig hagyott valamit a sok vadtyuk — az ágens elhárította a tájékoztatlan farmerrel annakidején aláírt Chat-tel Mortgage-t s el is árvereztette a magyar egyetlen vagyonát a Rika tehenet. Hiába panaszkodott az ember, azt az ágens, hogy éhenhalj te! nélküli a sok kis poronty: nem használ az semmit. Szerecsenre akadt néhány dezivil régi kanadai, akik szintén is

Mit mond a Stockholmi békebíró?

Az óhazai pilykópombos, bűgatyás ösztök akarnak lenni, be kell vallani, hogy a kanadai békebíró állása is ugyanígy a „döb pi” rendszerint oktetember is, amellyel, hogy a magyarok földnek a tulajdonosa, ismer meg békebíró, aki szilvárt, lókupec vagy földégen civilben.

Stockholm azonban a telentelemből vidékek közé tartozik, itt komoly emberek laknak, ide már jó békebíró kell, aki bírónak ügyes-bajos dolgát el tudja intézni. Már pedig, ha

akkori néhány házikótól hat mérföldre délre elterülő svéd telep kívánságára a vasutállomást Stockholm-ra ke-reztelték. Ma ugyan kizárólag magyar a város körüli farmerek többsége s így — ha nem vennők figyelembe, hogy a svédek előbb telepedtek meg a környéken — méltán kivánhat né az itteni magyarság, hogy változ-

Amit a stockholmi új magyar nemzedék tanul

Délután négyóra. Zaibongva tödül ki a szabad természetét rajongó gyerekek egy Stockholmtól alig egy fél mérföldre fekvő katolikus külön iskolából, melyet a környékbeli magyar családok tartanak fenn.

Egy nagyobb fiú éppen most húzza le a „Union Jack”-t az árbócáról és Miss Zetta Fansett, a tanítónő is távozni készül. Így jökr jöttünk, hogy a kis magyar csemetékről véleményt kérjünk a Kanadai Magyar Ujság számára.

— Hogy őszinte legyek — kezdi Miss Fansett — mielőtt Stockholmba jöttem a magyarokról nem valami sokat, különösen nem sok jót tudtam. Most már jobban megismertem őket s higye el, legtöbbször meg is szerettem. Pedig ez a hatvan egynéhány lurkó ad éppen elég munkát, gondot, sőt nem egyszer bosszankodást is. A vad ugyanis közöttük néhány valóságos kis ördög is, kik annyira élénkek és csintalanok, hogy alig férnek a bőrükben. Különböző előzékenyek, udvariasság s ha az ember rendreutasítja őket, készséggel engedelmeskednek. Tulajdonképpen a legnagyobb bajom velük, hogy még az iskolában, szünetek alatt is magyarul beszélnek egymással, ami a tanító helyzetét természetesen megnehezíti. Ami az angol nyelvtani tudásukat illeti, az elég gyenge ugyan, viszont angolul beszélni rövid idő alatt kifogástalanul megtanulnak, ami más kanadai nemzetiségnél, pl. skandinávoknál sohasem remélhető. A svédek, norvégek, dánok ugyanis — hacsak teljesen el nem felejtették nemzeti anyanyelvüket — több angol betű kiejtését egy életen keresztül sem tudják elsajátítani. A magyaroknál ez könnyen megy. De már nem úgy az angol fogalmazás és még kevésbé a számolás! Hiába, a magyar nem kereskedő nemzet.

— Dolgozni azonban tudnak! Amilyen szorgalmas legtöbbször itt az iskolában, éppenséggel kiválszik az ottani házkörből teendőikben, sőt a nagyobbak sokszor oly nehéz munkát végeznek a gazdaságban, mely még egy felnőttnek is dicséretre válna. Ugyancsak bámulatos ügyességet árul el egyik másik a művészettel rokon tantárgyakban: történelem, írodalom és különösen rajzban. Ami a geográfiát illeti abban valóságos kis talentum mindegyik.

— Nézzé csak ilyen finoman kidolgozott domborművet, térképet még a legjobb városi népközlők tanulói sem tudnak felmutatni!

ALBERTA

Már több, mint egy hónap óta újra voltak magyar istentiszteletek Albertában. Legutoljára június 17-én Lethbriden s június 24-én Raymondon volt a következő hónap elején július 1-én Lethbriden, délelőtt 9 órakor a gyermekeknek vasárnapi iskola, 10 órakor pedig istentisztelet volt. Ugyanazonnap július 1-én délután Coalhurstban is volt istentisztelet, amelynek a megtartását június 17-én nagy eső akadályozta meg. Július 8-án Taberen lesz Urvasora osztással egybekötött magyar istentisztelet.

APOSTOL JÁNOS
ref. lelkész

katrészt, kenőszírt vagy olajért jöttünk, hanem a Kanadai Magyar Ujság számára kérünk nyilatkozatot. Mint a város egyik vezető elöljárója Mr. Stenberg le is adta véleményét egy világ teremtését, mint a jelenlegi politikát illetően, de egyúttal kénytelen volt elismerni a magyarok néhány jó tulajdonságát is.

Szerinte — természetesen nagy általánosságban érve — a magyarok jobb farmerek a svédekénél. A nehézmunkát, nélkülözést jobban bírják s miután minden valamirevaló magyar a családja lehetőleg minden egyes tagjának hágy egy megélhetést nyújtó földdarabot örököl: a magyarok ezen földéhes előretörése következtében a svédek mindinkább messzebbre szorulnak a ma már domináló stockholmi magyarság előtt.

tozik az oláh és cseh, a Duna-Tisza menti zsidó déli lapály pedig a szerbek. Hiába — a rút emberevőpolitika gyorsan világgá kürtöli az „gazságot” s nemcsak a stockholmi magyar gyerekeknek, hanem St. Johnstól Vancouverig minden iskolaköteles nebulónak be kell magolnia a földrajz könyvből, hogy „Magyarország földarabolása a békét biztosabbá, a nemzetiségeket szabadabbá és a magyarságot egységesebbé tette.” Mindezt a szemészettett hazugságot föltétlenül a gazdaságként tanítják a kanadai iskolákban, ami ugyanolyan elszomorító tény, mint a magyar nép jó tulajdonságainak agyonhallgatása és a magyar zászló ismertetésének mellőzése. Eddig még minden nyugatkanadai iskolában — pedig meglátogattam már jó egynéhányat — láttam akár könyvet, akár falitáblát, melyen a világ minden nációnak a zászlója és címe megvolt Abessziniától Zulu-kafferországig, — csak a magyar zászló és a magyar címer hiányzott, még a 100%-ban magyar farmerek által fizetett és okossemű, ügyeskezű magyar gyerekekkel megtöltött stockholmi iskolában is!

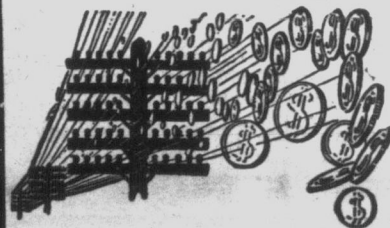
Igy már mi is tudjuk, hogy miért nem hallott jót a mirolunk Miss Fansett azelőtt s alig várjuk, hogy a kanadai angol sajtóban és iskolákban Benesék helyett megszólaljon végre egy sokkal jellemesebb, sokkal nagyobb és igazabb igazságot hirdető férfi: lord Rothermere.

Rajta van-e Szabolcs megye a térképen?

Tényleg, szépen dolgoznak a kis van öröklő. Ejnye, hadd lássuk magyarokat. Minden világrészről látható csak rajta van-e Szabolcs megye, Torontó egy csomó ilyen domborművet tartéképet, mely a valóságot utánozva, azon bizony semmi sem rajt a Tisza könnyen áttekinthető képet ad a föld tájékról, még Magyarország is alig alakjáról. Még a vén Európa is meg egy kis pont! A Kárpátokon megosz-

PÉNZÉT IGAZÁN SÜRGŐNYILEG CSAK AKKOR UTALJA AT AZ ÓHAZÁBA, HA AZT A THE SPIRA INTERNATIONAL EXPRESS CO.-A

által küldi, gyors, pontos lelküismeretes kiszolgálás.

HENRY SPIRA, President.

SÜRGŐNYDIJ CSAK ... 50 cent.

Minden más óhazai ügyvel bizalommal fordulhat hozzánk. MEGTAKARITOTT PÉNZÉT HELYEZZE EL A THE SPIRA SAVING & LOAN CO.-NÁL, amely 5% kamatot fizet teljes biztonsággal. Óhazai levéltárat rendelhet nálunk. Írjon még ma.

Leveleit címezze így:

THE SPIRA INTERNATIONAL EXPRESS CO.
2207 Ontario Street, Cleveland, Ohio.

MUNCH & CLEMENTS STOCKHOLM, Sask.

Eladó Farmok Deszka és építőanyagok Az International Harvester Company Világhírű gyártmányainak, a McCormick-Deering gazdasági gépek lerakata

Még van néhány kitűnő, feltört gazdaságunk eladó. Stockholm, magyarok által sűrűn lakott vidéken. Közel a városhoz, katolikus templomhoz és iskolához, ahol a rossz termés ismeretlen. Van még ezen kívül egy pár műveletlen prairie földünk, amelyekről bővebb felvilágosítással szintén készséggel szolgálunk.

A jubiláló stockholmi magyarságnak minden jót kívánunk és reméljük, hogy a következő 25 év, még nagyobb gazdasági fejlődést fog jelenteni számunkra.

H. MUNCH

H. N. CLEMENTS.